

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **декември 2015**

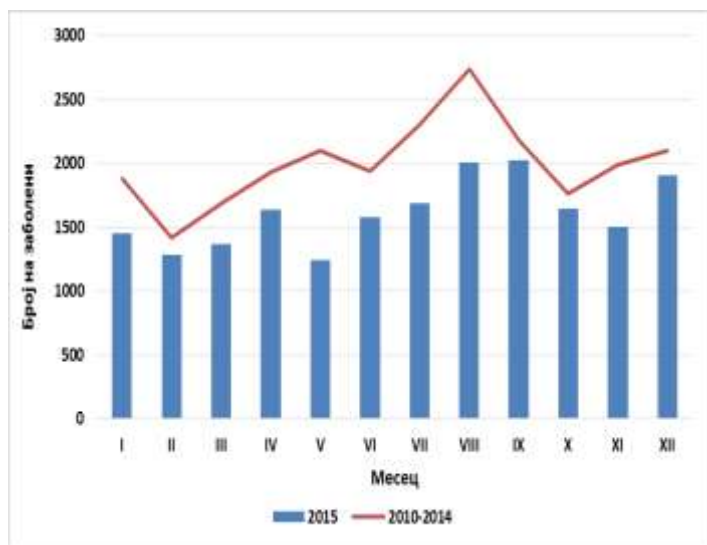
Скопје, 15.01.2016

Во текот на декември 2015 година, во Република Македонија регистрирани се вкупно **1.903 заболени лица** од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатитис Б и Ц) со вкупна инциденца од **92,1/100.000 жители**.

Во однос на претходниот месец регистрирано е зголемување од 26,8%. Во споредба со декември 2014 се регистрира зголемување на бројот на пријавени заболени лица за 22,0%, додека во однос на аритметичката средина за петгодишниот период 2010–2014, постои намалување за 9,2%.

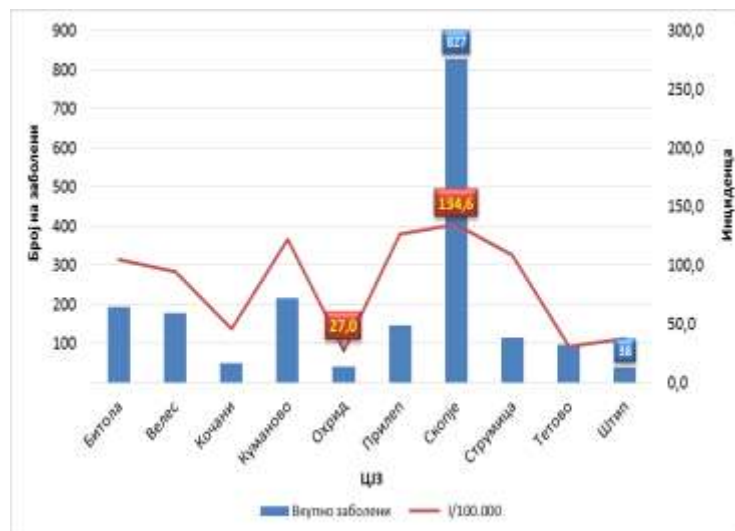
Во вкупниот број на заболени во 2015 година, регистрираните случаи во месец декември учествуваат со 9,8%. Кумулативниот број на заболени во 2015 е намален за 14,9% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести во 2015 и аритметичка средина за 2010-2014, по месеци

Во декември, најголем број акутни заразни заболувања се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=827 или 43,5%), а најмал во ЦЈЗ Штип (n=38, 2%). Нема пријавени заболени лица само во ПЕ Пехчево. Највисока инциденца е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Скопје (134,6/100.000), а најниска во ЦЈЗ Охрид (27,0/100.000) (Графикон 2).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во декември, 2015

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември учествуваат со 97,3% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат морбидитет од 89,7/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември, 2015

Заболување	Број
Овчи сипаници	886
Ентероколитиси	758
Шуга	55
Скарлатина	34
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	27
Инфективна моноклеоза	25
Инфекции предизвикани од E. Colli	24
Инфекции со Хламидија	19
Салмонелози	14
Вирусен хепатитис А	10
ВКУПНО	1852

Најчесто регистрирани заразни заболувања, кои чинат 86,4% од вкупниот број на заболени, а 88,8% од десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец декември, се овчите сипаници и ентероколитите.

Во декември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници**, со вкупно 886 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот тие учествуваат со 46,6%, а во групата на десет најчести заразни заболувања со 47,8%.

Во однос на претходниот месец се регистрира зголемување од 85,0%, додека пак во однос на декември минатата година се регистрира зголемување од 41,8%. Споредено со просечниот број на заболени во декември за периодот 2010–2014, се регистрира намалување од 16,7%.

Во вкупниот број на пријавени овчи сипаници во 2015, бројот на заболени во декември учествува со 19,4%. Во кумулативниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015, учеството на овчите сипаници е 23,6%. Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2015 е намален за 42,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година.

На **второ место** по број на регистрирани заболени во декември се **ентероколитите** (n=758), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 39,8%.

Во однос на претходниот месец, бројот на заболени лица од ентероколити е намален за 3,6%. Споредено со месец декември 2014 година и просекот за декември во периодот 2010-2014, се регистрира зголемување од 25,3% односно 4,3%.

Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015, пријавените случаи на ентероколити учествуваат со 60,7%, додека во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2015, заболени регистрирани во месец декември учествуваат со 6,5%. Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2015 е зголемен за 10,5% во однос на кумулативата во истиот период во 2014 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од пријавените заболувања во декември припаѓаат на групата на капкови заразни заболувања (n=953) со инциденца од 46,1/100.000 и чинат 50,1% од случаите (Графикон 3).

Од нив, најголем процент чинат пријавите за овчи сипаници со 93,0% (n=886, I=42,9/100.000). Регистрирани се и 34 случаи на скарлатина (3,6%; I=1,6/100,000), како и 25 случаи на инфективна мононуклеоза (2,6%; I=1,2/100,000). Во оваа група се пријавени и 5 случаи на заразни заушки и 3 пневмококни инфекции.

На второ место во декември е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 836 заболени (43,9%) со I=40,5/100.000 жители (Графикон 3). Од нив, најголем процент (90,7%) и број (n=758; I=36,7/100.000) се ентероколитите. На второ место се бактериските алиментарни инфекции кои учествуваат со 3,2% (n=27; I=1,3/100.000). Пријавени се и 24 инфекции предизвикани од E. Colli (2,9%; I=1,2/100.000), како и 14 салмонелози, 10 случаи на вирусен хепатит А, два случаи на кампилобактериоза и еден случај на џардијаза.

Останатите акутни заразни заболувања во декември се регистрирани со 89 случаи (4,7%, I=4,3/100.000). Од нив, најбројни (n=55, 61,8%) се случаите на шуга со I=2,7/100.000, а регистрирани се и 10 случаи на вирусен хепатит Б, 9 случаи на вирусен хепатит Ц, по 6 случаи на неодреден вирусен хепатит и бактериски менингит, 2 случаи на вирусен енцефалитис и 1 случај на вирусен менингитис.

Зоонозите како група во декември се регистрираат со вкупно 5 заболени лица (0,3%; I=0,2/100.000). Регистрирани се 3 случаи на бруцелоза и по еден случај на ехинококоза и лајшманиоза (Табела 1 - Прилог).

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

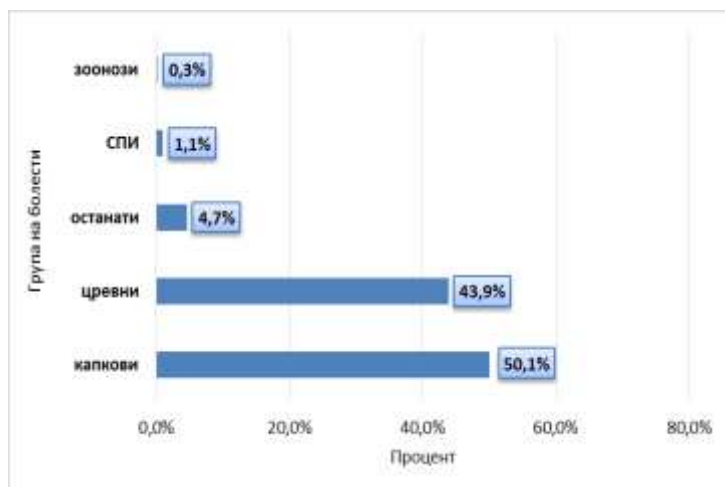
Во текот на месец декември пристигнати се пријави за 4 нови случаи на ХИВ позитивни лица. Четирите случаи се од машки пол. Во однос на возрасната дистрибуција, 3 од случаите се регистрирани во возрасната група од 20-29 години, а 1 случај е регистриран во возрасната група од 40-49 години. По 2 случаи се регистрирани во Струмица и Скопје.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.12.2015), кумулативниот број на лица со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2015, изнесува **274**:

- лица болни од СИДА - **170**
- ХИВ позитивни лица - **104**
- починати лица - **80**, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - **194**.

Во однос на другите **сексуално преносливи инфекции**, во текот на декември се пријавени 19 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на гонореа (Графикон 3, Табела 3 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во декември, 2015

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 15 лица ($I=0,7/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Регистрирани се 10 лица со вирусен хепатит Б кои согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и истите не се вакцинирани.

Во декември, пријавени се и 5 случаи со заразни заушки. Во однос на вакциналниот статус, 3 лица се вакцинирани, а 2 се невакцинирани. Кај 4 случаи дијагнозата е поставена клинички, а еден случај е лабораториски потврден.

Епидемии

Во текот на месец декември 2015 година, одјавена е епидемијатана Хепатитис А која претходно беше пријавена од ЦЈЗ Кочани. Во епидемијата се вкупно заболени 9 лица, од кои 8 биле хоспитализирани. Во однос на возрастната дистрибуција, 3 лица се на возраст од 0-6 години, 1 лице во возрастната група од 10-14 години, 3 лица се од возрастната група од 15-19 години и 2 лица се од возрастната група од 20-29 години. Сите заболени лабораториски се потврдени во лабораторијата на ЦЈЗ Кочани. Заболени биле од 3 фамилии, поврзани меѓу себе и живеат во субстандардни и нехигиенски услови.

Смртни случаи

Пријавен е еден **смртен случај од акутно заразно заболување - Enterocolitis**.

Се работи за 66 годишна жена од Чаир, Скопје кај која болеста започнала на 03.12.2015 година, а смртниот исход е регистриран на 21.12.2015 година. Починатата била хоспитализирана на КИБФС – Скопје и имала придружни хронични заболувања (Endocarditis rheumatica, HTA).

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2015/2016 во Европа, активноста на вирусот на грип и понатаму е со низок интензитет со локална, спорадична или широка географска активност. Детектирани се сите три сезонски инфлуенца вируси (А (H1N1) pdm09, А (H3N2) и В) во сентинел и рутинските примероци. Процентот на позитивни примероци на грип од сентинел надзорот достигна 30%. Зголемувањето на процентот на позитивни примероци се должи на А/H1N1pdm09 типот на грип, кој се детектира почесто (74% од сите инфлуенца А вируси).

Во текот на месец декември се регистрирани вкупно 589 случаи со инциденца од 28,5/100.000 жители. Најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Тетово (136), ЦЈЗ Прилеп (125) и ЦЈЗ Куманово (89). Највисока инциденца е забележана во ЦЈЗ Прилеп - $I=131,0/100.000$ жители.

Од почетокот на сезоната (40 недела) заклучно со 53-та недела, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 1.235 заболени лица ($I=60,2/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Тетово (376), ЦЈЗ Прилеп (238) и ЦЈЗ Куманово (224). Највисока кумулативна инциденца е забележана во Крушево и изнесува $325,3/100.000$ (вкупно 31 заболени).

Во однос на дистрибуцијата по возрастни групи, кумулативно најголем број на заболени се пријавени во возрастната група од 15-64 години - 794 случаи што е 63,8% од вкупниот број оваа сезона. Најголема кумулативна инциденца од $109,3/100.000$ се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години, како и кај децата на возраст од 5-14 години ($102,8/100.000$ жители).

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2015/2016 пристигнати се 32 биолошки материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, од кои 2 се позитивни на присуство на вирусот на грип (Influenza A – нетипизиран и Influenza B).

Во најголем број и процент регистрирани се пријави за докажан микробиолошки причинител од териториите на ЦЈЗ Скопје ($n=301$ или 59,3%), ЦЈЗ Куманово ($n=71$ или 14,0%) и ЦЈЗ Битола (27 или 5,3%).

Од сите регистрирани пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во месец ноември се *Rota Virus* ($n=93$, 18,3%), *Chlamydia trachomatis* ($n=70$, 13,8%) и MRSA ($n=56$, 11,0%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Микиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмани М.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец декември, 2015 година ($n=508$).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10-те Центри за јавно здравје и 6 Подрачни единици.